

Za njim je govoril socialistični poslanec Grčar. O njegovem govoru smo že uvodoma omenili, kakšen je bil. Pripomniti še moramo, da je ta gospod zahteval, da se na vsak način vpeljejo novi davki. Socialistom je pač malo mar za kmetjsko ljudstvo, katerega davki že itak dovolj gulijo. To bi bilo lepo, če bi nam gospodarili socialisti. Po enem letu bi pogladi vse gospodarje na boben.

Socialista Grčarju je odgovarjal poslanec Hrastelj. Njegov krepak in oster odgovor je žel zasluženo splošno odobravanje. G. Hrastelj je odločno nastopil proti takemu lahko-miselnemu govorjenju, da proračun ni pravilen, da se ne skrbi dovolj za ljudstvo. Socialisti govore to samo za to, da hujskajo, če pa imajo priliko, da z lastnim delom pokažejo, kaj znajo, potem pa povsod odrečejo. Naši ljudje dovolj dobro poznajo gospodarstvo socialistov v občinah Mežica in St. Janž na Drav. polju, ki dokazuje, da znajo socialisti samo lepo govoriti. Tudi v Mariboru jih poznamo. Tri leta so imeli občino v svojih rokah, Grčar sam je bil župan, pa niso ničesar storili, niti ene hiše niso pozidali, dati je silno primanjkovalo stanovanj. Samo nove davke so vedno nalagali. Ko pa je prevzela občino v svoje roke SLS, se je takoj poznalo, da zna drugače gospodariti. Lani je pozidala dve veliki hiši, letos zopet zida štiri hiše, ceste so v redu — povsod se vzorno gospodari, socialisti pa sedaj kričijo po svojih shodih, da je bilo pod njimi boljše. Tudi v oblastni skupščini bi delali isto, pa naše ljudstvo hvalabogu dovolj dobro pozna ter jim ne bo nikoli nasledilo.

Za Hrasteljem je govoril kot zastopnik nemške manjšine dr. Mühlisen, ki je izjavil, da bo glasoval za proračun, in nato še socialist Petejan, ki je skušal ovreči očitke poslanca Hrastelja, kar pa se mu ni posrečilo.

Po končani splošni debati je podal še enkrat referent dr. Veble glavne smernice, ki so vodile oblastni odbor, da je predložil tak proračun. Zavračal je posamezne očitke opozicije, tako očitke Baričevića, Grčarja in Petejana in jih pozval, naj priznajo, da v danih razmerah sami ne bi mogli boljše napraviti. Pojasnila, ki so bila še potrebna, je točno podal. Nato pa, preden se je prešlo na glasovanje, je predsednik dr. Leskovar prekinil sejo za pet minut, da se klubovi načelniki razgovore o glasovanju. Po končanem razgovoru, ki je določil dvojno glasovanje, za proračun kot tak in za zaupanje predsedstvu posebej, se je glasovalo:

Za predlog proračuna so glasovali vsi navzoči, nihče proti. — Za zaupanje predsedstvu pa vsi, razen dveh socialistov in štirih demokratov.

Podrobna razprava o proračunu.

Takoj nato se je začela podrobna razprava o proračunu. Posamezna poglavja proračuna so govorniki temeljito obdelali. Razpravljalo se je najprej o proračunu za oblastno upravo, potem o javnih delih, nato o kmetijstvu; dalje o zdravstvu in socialnem skrbstvu in končno je prišlo na vrsto poglavje o obrti, trgovini in industriji. Opozicija se je razprave le malo udeleževala. Pokazalo se je sedaj, kako ogromna razlika je med našimi poslanci in poslanci, katere so poslale nasprotne stranke v skupščino. Ko se je pri splošni razpravi demokrat dr. Baričević tako pomilovalno izrazil o naših poslancih, češ »saj so sami kmetje«, je pa sedaj imel priliko gledati in strmeti, ko so ti kmetje vstajali eden za drugim, govorili mnogo boljše, kakor on ter stajali predloge, ki so bili tako tehtni in tako dobro pripravljani, da se jih je moralo upoštevati. Vsak poslanec je v svojem govoru podal in razložil potrebe okraja, katerega je zastopal. Videlo se je, da imajo res smisel za potrebe, da se pa tudi zavedajo svoje poslanske dolžnosti ter bodo koristili svojih volilcev dobro zastopali. Nasprotno pa so od poslancev opozicije govorili, in še to kratko, samo načelniki klubov, dočim so vsi drugi molčali. Po razpravi o posameznem poglavju se je vršilo glasovanje. Vsako poglavje bilo soglasno sprejeto, ker so nazadnje tudi nasprotniki uvideli, da se pri svojih volilcih še bolj osovražijo, če bi proti glasovali ter s tem samo pokazali, da jim je malo mar za koristi ljudstva.

Prvo poglavje bilo skoro brez razprave soglasno sprejeto. Nato je odgovarjal poslanec Marko Krajnc na vprašanje medjimurskih poslancev o uspehu boja proti metljivosti. Predsednik je nato prekinil sejo.

Javna dela.

Popoldne se je seja ob pol štirih zopet nadaljevala. Na vrsto je prišla razprava o proračunu za javna dela. Govorilo je zelo mnogo govornikov, osobito od SLS. Za vsak okraj je govorilo po več poslancev ter zahtevalo, da se v proračunu vpoštevajo najnujnejše potrebe.

Poslanec Rajh je govoril o nevarnosti, ki preti vsled poplav Mure. Zahteval je, da se Mura nemudoma prične regulirati. Oblastni odbor naj imenuje posebno komisijo, ki bo najbolj ogrožene kraje pregledala.

Poslanec Levstik je opozoril na poplave Savinje. Reka je v gornjem toku regulirana ter pridruži z veliko silo do Celja, kjer se naglo zavije proti jugu. Na tem prostoru izgubi silo ter pušča kamenje in prodec, tako da se dno struge neprestano zvišuje. Po regulaciji se je radi tega dno Savinje pri Celju dvignilo za poldrugi meter. Zato so poplave vedno bolj pogoste, in ob času velikih deževij je poleg Celja ogrožen velik del Savinjske doline.

Poslanec Vrščič je nato opozoril na razdiralno delo Drave, ki neprestano izpodjeda bregove in menja strugo. S tem dela velikansko škodo. Država je določila za regulacijo te reke kredit. Naj oblastna skupščina posreduje, da bo kredit čim prej izplačan.

Dr. Ogrizek je nato izjavil, da je v Gradcu pri deželni vladi še izza časov pred vojno mnogo načrtov za regulacijo rek in potokov, za graditev novih cest in železnic, katere je dala izgotoviti bivša štajerska dežela. Te načrte naj se dobi nazaj, s čemer se bo prihranilo veliko stroškov.

Poslanec Sagaj je opozoril na škodo, katero so napravili zemeljski plazovi ter zahteval podoro. — Poslanec Blekač je govoril o škodi, katero je napravila Savinja v Solčavi. Ta kraj je popolnoma odrezan od ostalega sveta, ker je voda razdrila cesto tako, da je vsak promet nemogoč. Zahteval je nujno pomoč, tem bolj, ker je sosedna Avstrija vsem obmejnim krajem, ki so bili po povodnji oškodovani, še glavnej pomagala in v prav izdatni meri.

Poslanec Guzej je govoril o potrebi regulacije Mislinje, katero je pričel regulirati slovenjegraški okrajni zastop ter žrtvoval že 300.000 Din. — Poslanec Litrop je opozorjal na škodo, katero dela Mura v Prekmurju.

Poslanec Čuš je nato priporočal, da se prične regulirati Pesnica, da se s tem rešijo velikanski travniki, ki so se v Pesniški dolini izpremenili v močvirja.

Poslanec dr. Schaubach iz Slov. Bistrice je zahteval regulacijo hudournikov v svojem okraju ter priporočal, da se naj najprej izgotovi podroben načrt za regulacijo vseh rek in potokov, naj se ugotovi, koliko bi to stalo in potem naj se najme potrebne investicijske posojilo. — Poslanec Uranjek je govoril kakor poslanec Levstik o regulaciji Savinje, poslanec Rozman pa je opozorjal na žalostno stanje cest v Halozah. Zahteval je, da se poda pomoč po plazovih oškodovanim.

Poslanec Kugovnik je zagovarjal najetje posojila za regulacijo rek ter nato podal sliko javnih naprav v prevaljsko-marenberškem okraju. Ceste so tu uničene, ker jih ni nihče ne popraviljal, mostove je odnesla povodenj. V okraju se mora ustanoviti cestni odbor, ki bo ceste vzdrževal v redu. Pomagati se mora tudi cestarjem. Enako se mora regulirati tudi Meža, katero je nameraval koroški deželni odbor že pred vojno regulirati ter so bili že vsi načrti gotovi.

Poslanec Janžekovič je nasvetoval, naj se imenuje posebno komisijo, ki bo na licu mesta proučevala, kaj je potrebno za ukreniti. V komisiji naj bo kot član vedno tudi poslanec dotičnega okraja.

Posl. Napotnik je govoril o potrebah konjiškega okraja. Popraviti je treba ceste, regulirati Dravinjo in Zičnico. — Posl. Mlešič je zagovarjal potrebo regulacije potoka Polska. — Posl. Bruderman je podal nasvete, kako naj se ravna s cestami.

Ko so govorniki to poglavje vsestransko objasnili, ga je predsednik dal na glasovanje in proračun je bil soglasno sprejet.

Kmetijstvo.

Tudi o tem poglavju je bila razprava zelo natančna in dolga. Na vprašanje o uvozu ponarejenega vina je podal g. veliki župan dr. Schaubach izjavo, da je ukazal strogo preiskati vse dalmatinsko vino, ki se uvaža ter konkurira z domačim pridelkom.

Poslanec Čuš je nasvetoval naj se zadrugam daje mesto podpora brezobrestno posojilo. Dalje je ugotavljal, da izkazujejo državne trtnice, ki so sedaj prešle v deželno last, velik primanjkljaj, ki ni opravičen. To dokazujejo dobre kupčije, katere delajo trtnice, ki so v privatnih rokah.

Poslanec Janžekovič je načel važno vprašanje saditve šmarnice. Ugotavljal je, da je zakon v tem oziru preveč strog, ker zahteva, da se šmarnico popolnoma iztrebi do leta 1930. Ker se ne more šmarnice spraviti v denar, si sama zadaje smrt. Govoril je nato o ljubljanski kmetijski razstavi, o žrebčarni v Ljubljani. Priporočal je tudi brezplačno oddajo dobrih matičnjakov revnim slojem.

Poslanec Guzej je priporočal osnove vzornih kmetij v srezih, kjer se naj posebno goji bikoreja. Osnujejo in podpirajo se naj bikorejske zadruge.

Poslanec Rozman je govoril o pomanjkanju dobrih plemenskih bikov v ormoškem okraju in Halozah. Priporočal je ustanovitev strokovne šole za viničarje, viničarske in sadjarske tečaje in sadjarske zadruge.

Proračun za kmetijstvo je bil nato soglasno sprejet.

Zdravstvo in socialno skrbstvo. — Država izroči bolnice in zdravilišča oblastni samoupravi.

V začetku razprave o tem poglavju je predsednik prečital sledeči dopis ministrstva za narodno zdravje v Beogradu:

Vsem bolnicam in zavodom v oblastni samoupravi mariborski! Ministrstvo narodnega zdravja odreja, da se vse bolnice in zavodi za onemogle, kopalnišči Rogaška Slatina in Dobrna tekom tega budžetnega leta predajo v upravo oblastnemu odboru. Inspektor ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani bo to izvršil. Krediti, določeni v budžetu za leto 1927-28, ki so namenjeni tem ustanovam, se dajo oblastni samoupravi na razpolago. Okrožni zdravniki spadajo pod kompetenco oblastnega odbora.

Temu je sledilo viharno ploskanje vseh poslancev. Vse je naglašalo, da gre glavna zasluga za to Jugoslovanskemu klubu. Nato je govoril poslanec Kores o zdravstvenih razmerah pri nas, o slabem stanju bolnic, o pomanjkanju hiralnic. Priporočal je pazljivo zaščiti dece in poslovanju borz dela.

Dr. Kečkeš je govoril o žalostnih zdravstvenih razmerah v Medjimurju.

Poslanec Uranjek je opozorjal na krivico, katero trpe staroupokojeni rudarji, ki dobe mesečno samo po 6 Din pokojnine brez vseh doklad. Stavljal bo samostojen predlog o reševanju spornih rudarskih vprašanj.

Poslanec Rozman je govoril o viničarskem vprašanju in zahteval zavarovanje viničarjev.

Proračun je bil nato sprejet z vsemi glasovi, enako tudi proračun za obrt, trgovino in industrijo, in nato izredni proračun.

Proračun tudi v podrobnostih sprejet soglasno.

Predsednik je dal nato na glasovanje celokupni proračun, kakor ga je predlagal finančni odsek. Enako so bila soglasno sprejeta tudi pooblastila, ki jih je stavljal finančni odsek. Nato je predsednik konstatiral, da je skupščina pokazala redok smisel za smotreno gospodarsko delovanje s tem, da je proračun soglasno odobrila.

Zahvala mariborske skupščine Jugoslovanskemu klubu v Beogradu.

Razni amandementi k državnemu proračunu merijo v veliki meri na omogočenje uspešnega delovanja oblastnih skupščin, zlasti amandement glede prenosa imovine bivših dežel na oblasti in pooblastilni amandement za spremembo bivših deželnih zakonov ter za prenos dosedanjih drž. agend na oblastne samouprave. Za te amandement se imamo zahvaliti predvsem prizadevanju Jugoslovanskega

kluba, ki je našo hvalevredno umevanje tudi pri Narodni radikalni stranki v Beogradu. S tem nam bo omogočeno sodelovanje ljudskih zastopnikov, dvigniti našo oblast gmotno in kulturno in tako poglobiti smisel za državo v najsevernejši obmejni oblasti naše zedinjene kraljevine. Ob priliki razprave o prvem proračunu izrekamo Jugoslovanskemu klubu za njegovo dosedanje delovanje najiskrenejšo zahvalo ter ga prosimo še za nadaljno podporo pri izvajanju našega proračuna. Oblastna skupščina mariborske oblasti.

Zahvala je bila sprejeta z navdušenim ploskanjem poslancev SLS in radičevcev. S sprejetjem proračuna je bil dnevni red izčrpan, predsednik je nato zaključil sejo, ki se je nadaljevala v soboto. (Dalje prihodnjic.)

LJUBLJANSKA OBLASTNA SKUPŠČINA.

Čitatelje »Slov. Gospodarja« bo gotovo zanimalo tudi delovanje oblastne skupščine v Ljubljani. Saj se vendar iz okrajev bivše Štajerske, to je Brežice in Laško voli v ljubljansko oblastno skupščino 6 poslancev i. s. iz Brežic 3, 2 SLS, namreč Podvinski in Tratnik in enega SKS Ureka. Iz Laškega zastopata našo stranko posl. Deželak iz Lož in Križnik iz Trbovelj, a od socialistov župan Siter iz Trbovelj.

Pretekli teden se je vršila zelo zanimiva in mestoma zelo burna proračunska razprava. V petek, dne 22. aprila se je pričela podrobna razprava o proračunu. Seja je trajala od 10. ure dopoldne nepretrgoma 16 ur do 2. ure popoldni. Pri tej priložnosti je poslanec Deželak, ko se je razpravljalo proračunu za kmetijstvo, govoril k temu predmetu in stavlil resolucijo: Oblastnemu odboru se naroča, da do jesenskega zasedanja pripravi nov načrt lovskega zakona, ki bo primeren sedanjim potrebam kmetijskega stanu.

Resolucija je bila sprejeta.

Istotako je omenjeni poslanec stavljal predlog za podporo občini Marija Gradec za napravo nove ceste Jogoč—Brstnika—Rifngozda proti Laškemu.

Poslanec Križnik iz Trbovelj se je zavzel posebno za trboveljske rudarje in splošne socialne potrebe.

Socialist Siter je vložil predlog za prestatitev glavarstva iz Laškega v Trbovlje. Njegov predlog so podpisali gospodje iz naprednega demokratskega kluba, čeprav so pri volitvah agitirali proti naši stranki s tem, da hoče prestatiti glavarstvo iz Laškega v Trbovlje. Hribci ponižujte se, dolince povišajte se, da se bo videlo to ravno polje, kot demokratska demagogija gre.

Predlogi poslanca Podvinski. Kanalizacija travnikov občine Kapela. Poprava mostu na Sotli, Bizeljsko, Kraljevec. Podpora za ceste v okraju Brežice. Razširjenje ceste Dobova—Bizeljsko. Vpostavitve zveze okrajne ceste Pišce—Bizeljsko. Podpora mlekarjski zadrugi Dobova. Podpora za popravo hudournikov v občini Globoko. Predloga oblastnemu odboru, da posreduje pri poštni direkciji za napravo telefona in telegrafa za Bizeljsko.

Predlogi poslanca Tratnika: Regulacija Reke Sotle. Regulacija potoka Dovška. Regulacija Save ob župnici Dobova. Vodovod v trgu Rajhenburg. Vodovod v trgu Sevnica. Nova cesta: Dovško—Brežje—Kališovec—Sv. Anton. Uvrstitev ceste: Blanca—Sv. Anton med okrajne ceste. Interpelacija glede dalmatinskega, banaškega, zlasti ponarejenega vina in glede pospeševanja vinarstva. Interpelacija glede popravne mostu v gornjem delu trga Rajhenburg. Predlog glede pokončevanja divjih svinj v obč. Mrčna sela, Senovo, Blanca, Zabukovec in Jurklošter. Predlog glede zdravljenja in preprečevanja metljivosti. Predlog glede postaj za prenočevanje in prehrano potujočih brezposelnih obrtnih pomočnikov. Predlog glede podpore za nabavo živil. Intervencija za živinsko sol v občinah Bizeljsko, Kapela, Veliki Obrež, Rigonce, Loče, Mihalovec, Gaberje, Sela, Zakot, Globoko in Mostec. Intervencija glede prispevka za zgradbo nove brvi čez Sotlo pri vasi Gregovce. Predlog glede založenih kleti gostilničarjev-vinogradnikov, da se namreč njihove kleti v vinogradih smatrajo za navadne privatne kleti, ki ne stojijo pod finančnim nadzorstvom. Predlog glede drevesnice v sevniskem sodniškem okraju.

Da bomo nasprotnike poznali.

Kmetska misel — misel pravičnosti in poštenja, tako se postavlja samostojna stranka in pravi, da zavoljo te misli mora ravno ona rasti in postati naslednica SLS. Mi pa pravimo: Samostojna je zaradi te kmetske misli prvotno bila močna, a ker je kmetska misel — misel pravičnosti in poštenja, zato pa Samostojna izginja kot sneg pred pomladnim solncem.

Pogubonosna politika SLS. Ker je SLS svoj, če tudi pičel čas vladanja, dosegla vendar zelo veliko za Slovenijo (mislimo le na omogočenje dela v oblastnih skupščinah), je treba, da radičevci pišejo »pogubonosna politika SLS«. Je res pogubonosna? A ne za slovenski narod, pač pa za take stranke kot je radičevska, ki živi le od tega, da kmetska hujška in spravlja v odvisnost nerazsodne Radičeve politike.

Napredna fronta in radičevci.

Tisti slovenski politiki, ki poleg slovenskega narodnega programa zatajujejo tudi katoliško kulturno načelo, ustanavljajo napredno fronto, ki pa ima to čudno lastnost, da gre vedno bolj nazaj. Vsaka stranka, ki je naši nasprotna, razen SDS, se javno sramujejo tega! Tudi radičevska. V resnici pa vemo, da je ravno Radič tisti, ki najbolj rovari zoper katoličane v naši državi, da je Radič tisti, ki istočasno napada katoliško Cerkev, ko zborovalec pozdravlja s »Hvaljen Isus i Marija«. Zato lahko stokrat prekliče Samostojna, da ni liberalna, ji nihče ne bo verjel. Saj vemo, da jabolko ne pade daleč od drevesa. In Samostojna je Žerjavov otrok, zdaj je je Radič le v režo vzel. —

Kmetijci plačujejo reklamo za sebe.

Da bi naši radičevski samostojni kmetijci v drugih listih plačevali za svojo stranko ugodne članke, pa res nismo mislili. Zdaj pa so nam povedali. Pišejo namreč v svojem listu z dne 20. aprila t. l., št. 16: »Narodni dnevnik« (ne-strankarski politični list) nam očita nevhvaležnost, ker da se je čisto eksponiral za našo stranko. To ni čisto točno. Za vse usluge, ki nam jih je tu pa tam storil, »N. d.«, so nam njegovi gospodarji sproti predložili svoje račune, ki smo jih radi, a tudi pošteno honorirali. — Lepo, lepo! To je pač čisto točno! —

S silo nad kmetska!

V oblastni skupščini v Mariboru je demokratski poslanec Petovar predlagal, naj se z vso strogostjo izvaja

vinski zakon v zadevi šmarnice, in če do leta 1930 ne opuste kmetje šmarnice, naj se vsa najskrajnejša sredstva v to uporabi. Poslanec Janžekovič mu je takoj odgovoril, kakor je zaslužil Petovar s svojim nastopom. Torej s silo nad kmeta, z batino, to bi bilo zopet nekaj za SDS.

Vlada brez skupščine in demokrati.

Naši žerjavci se silno razburjajo nad sedanjo vlado, ker nima zaslonbe v narodni skupščini, da je ta nasilna vlada itd. Priznamo, da je taka vlada vse drugo preje kot pa vlada iz ljudstva. Pripominjamo pa tudi, da je bila vlada Pašič—Pribičević—Žerjav ravno taka vlada kot je sedanja, še ne izpopolnjena vlada, ki tedaj tudi ni imela večine, a je nasilno vladala, posebno še nad Slovenijo!

Demokrati zaničujejo kmeta.

Ko je zborovala mariborska oblastna skupščina, so se nekateri demokrati govorniki, med temi dr. Baričević, dovolili govoriti, da je ta skupščina nesposobna za delo. Isto so potem ponavljali demokrati listi z »Jutrom« na čelu. Kaj pa je bil vzrok, da so tako govorili in pisali? V tej skupščini je dosti kmetijskih poslancev, ta gospoda pa misli, da zna le ona zborovati. Naši poslanci z dežele pa so te ljudi osramotili s svojimi govori kot tudi s svojimi predlogi, da je celo v Ljubljani demokrat dr. Kramer moral priznati to delo, ko je o naši skupščini govoril. Ko pa je »Jutro« pisalo, da so takorekoč kmetijski poslanci za nič, je pa menda mislilo na svojega Finžgarja ali Perkoviča, ker teh dveh pa res ni bilo nič slišati v skupščini. —

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

O novi vladi. Zadnjič smo le na kratko poročali, da smo kar na hitro dobili novo vlado. Sedanja vlada, ki se ne naslanja na parlament, je res nekaj posebnega. Sestavljena je iz posameznih poslancev radikalne in Davidovičeve demokratske stranke, a večina poslancev teh dveh strank je ostala z ozirom na politični položaj prav dlhina do take vlade. Zato se je takoj drugi dan že pričelo razpravljati, kako bi se naj vlada spopolnila, ker je itak pet ministrstev praznih. Domneva se na vse načine in ugiba katera skupina še pojde v to vlado. Ker pa so zdaj pravoslavni velikonočni prazniki, bo gotovo rešitev tega vprašanja odložena za nekaj dni, do konca tega meseca.

Igramo se — vlado! Tako izgleda v naši državi to večno spreminjanje vlade, da bomo začeli že mesece šteti po teh izpremembah. Je to znamenje, da poleg ljudstva, ki naj odloča po svojih poslancih, hočejo še nekateri drugi krogi imeti sami še večjo odločilno besedo kot pa ljudstvo. Izpremembe v vladi so že dalje časa kazale na to, posebno pa zadnja, ker imamo vlado iz parlamenta, pa brez strank. Ti krogi, ki se jih sicer v javnosti ne vidi in ne imenuje, hočejo s to vlado dati podlagi novi veliki državni stranki, ki naj bi se zdaj ustanovila, potem si vse lepo pripravila za volitve, nato volitve izvedla, dobila okrog 190 poslancev, kot pravijo, pa tako imela vlado neovirano v rokah. Na videz bi torej bila vlada iz skupščine, dejansko pa tako kot je danes. Toda — računa se lahko, izpeljati pa je težko. Tako se že zdaj nadajajo ti krogi in uvidevajo, da ne bo šlo kar tako. Maksimoviča kličejo nazaj za notranjega ministra, druge zopet, da pridobijo posamezne skupine v radikalni stranki, iščejo Hrvate in namigujejo Slovence, da je prost vstop. Pričakovati je, da bodo politični voditelji mogli to zmešnjavo in igre z vladami prekiniti in ustvariti delovno vlado, ki bo izvedla velik načrt, ki ga je pripravila SLS za časa, ko je bila v vladi. —

Narodna skupščina — razpuščena in ni razpuščena. Prvotna poročila so prinesla vest, da je narodna skupščina razpuščena. Nekateri listi so priobčili celo ukaz s številko in datumom. Zdaj pa vlada trdi, da temu ni tako, da bo skupščina zborovala v začetku maja.

Sedanja vlada — volilna vlada, je in ni. Sedanja vlada je sploh tako skrivnostna, da jo je težko pogruntati. En dan je volilna, drugi dan ne. Vse to pa kaže, da dolgo ta vlada ne bo taka kot je, pa naj bo volilna ali ne. Slovenci zahtevajo, da se zadeva uredi in da imajo svoje zastopnike v vladi. —

Javno zahvalo SLS — je napisalo glavno glasilo radikalov »Samouprava« za njeno požrtvovalno delo v vladi, kjer je tako državotvorno in požrtvovalno delala za ure-

Poročila S. L. S.

Veličasten shod Slov. ljudske stranke v Slovenskih goricah. V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršila pri Sv. Lenartu v Slov. goricah veličastna manifestacija za ideje SLS. Na shodu, ki ga je priredila okrajna organizacija SLS za lenartski okraj, je bilo navzočih na stotine naših najboljših mož, okoli 30 županov in 5 oblastnih poslancev. Pred zborovanjem je imela občini zbor in odborovo sejo okrajna organizacija SLS, na kateri je podal poslanec Žebot zaupno politično poročilo. Izvoljen je bil stari odbor z župnikom gospodom Gomilšekom na čelu. Zborovanje, kateremu je predsedoval gospod župnik Gomilšek, se je udeležila tudi deputacija radikalne stranke iz Maribora z načelnikom gospodom dr. Ravnikom. Govorili so narodni poslanec gospod Franjo Žebot, poslanec oblastne skupščine dr. Veble, zastopnik radikalov dr. Ravnik, oblastni poslanci gospod Alojzij Zupanič, dalje g. Stabej, g. Kores in g. Poljanec. Sprejete so bile važne resolucije, nakar je bil shod zaključen. Natančnejše poročilo o tem veličastnem shodu smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za pripodnjič.

Parlamentu njegove pravice. Na belo nedeljo je bilo pri Sv. Križu pri Ljutomeru zborovanje zaupnikov SLS iz celega ljutomersko-gornjeradganskega okraja. Zborovanje je bilo izvrstno obiskano. Poslanec dr. Hohnjec je podal izvrstno poročilo o delovanju, naporih in uspehih poslancev SLS v poslednji Uzunovičevi vladi, o velikonočnih dogodkih v Beogradu, o protiparlamentarnem postopku sedanje vlade, iz koje so poleg Hrvatov izključeni tudi Slovenci. Z izvajanjem dr. Hohnjeca so soglašali vsi zbrani volilci in zastopniki krajevnih organizacij brez izjeme, kakor so tudi z odobravanjem vzeli na znanje njegovo poročilo o

ditev gospodarskih razmer. Omenjeni članek je povzročil veliko pozornost po Beogradu, posebno še, ker je bil s tem dr. Žerjav razkrinkan, ki je opljuval SLS z očitki, češ, da v vladi dela le za Slovenijo, ne pa tudi za celo državo!

Radič in nova vlada. Radič je danes kot vlak, ki je s tira padel. Ne more več s svojo zavozeno politiko dohivati naglih političnih izprememb, ki grede preko njega. —

Pribičević in SDS je zavzela ostro stališče proti vladi, češ, da je nasilna, ker nima večine v skupščini, ko pa je on leta 1924 šel v tako vlado in ustanovil oni toliko proklinjani PP režim, je bilo to državotvorno. Zadnji čas pa je SDS tega mnenja, da mora, če treba tudi v to vlado, ker sicer država propade. Potem pa z Bogom, Jugoslavija, če je tvoja usoda res odvisna le od SDS.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Izid volitev v Avstriji. Morda še za nobene volitve ni bilo toliko boja, kot ravno za te. Socialdemokrati so hoteli osvojiti deželne in državni zbor za vsako ceno. Boj je bil nad en mesec skoro za vsakega posameznega volilca. Zato je šlo volit povsod nad 80 odstotkov volilcev, ponekod pa skoroda vsi. Posebno so se držali tudi kmetje, ki so kljub slabemu vremenu šli na volišče. Izid je sledeč: krščansko socialna stranka je ostala najmočnejša: ima 75 poslancev, socialdemokrati 71, velenemci 10, kmetijci 9. Ker je bila istočasno volitev v deželni zbor, so se Slovenci na Koroškem še dosti dobro držali in ohranili svoja dva mandata. Zanimiva je ta slika o dveh borečih se strankah, od katerih ena zastopa krščansko stališče, druga pa brezversko. Pri teh volitvah je v resnici šlo za zmago krščanske misli v javnem življenju. Zmagala je misel krščanstva, vendar bo treba čuječnosti, da zmaga tudi za naprej ostane.

Italija se bo opekla! Dolgo je upala Italija, da se ji bo posrečilo, da bi dobila tudi Anglijo na svojo stran. Zdaj pa se je naenkrat vse zasukalo. Francoska in Anglija sta se domenili, da ne bosta mirno pustili Italiji šušmariti po Balkanu, kakor se ji zdi. Italija je že dobila v tem oziru migljaje, ki so Mussolinija zelo razburili, da je znova ves divji začel zapirati svoje politične nasprotnike.

Revolucija v Albaniji pripravljena. Da bi bilo povoda za vojno nastopiti v Albaniji, je pripravljeno vse potrebno, da se nalašč o pravem času uprizoni revolucija, ki bi zaključila s tem, da italijanska vojska vkoraka v Albanijo.

Rumunija se je v notranjepolitičnem življenju pomirila, ker se je zdravje kralja Ferdinanda zboljšalo. V zunanji politiki pa se je začela bolj kot do zdaj zavedati, da je članice zveze Jugoslavija—Rumunija—Češka (mala antanta).

Na Grškem bodo še enkrat poizkusili z revolucijo. Doli so se ljudje na te revolucije in puško tako navadili, kot pri nas moški na tobak. Kaditi se mora!

Zenska povzročila padeč vlade na Japonskem. Gospa Suzuki, najbogatejša ženska na svetu, Japonka po rodu, je povzročila s tem, da je vse njeno velikansko svetovno podjetje šlo v konkurz, tudi padeč japonske vlade.

Rusija se bliža Jugoslaviji. Ruski poslanik v Berlinu je iz Leningrada dobil nalogo, da mora stopiti v stik z Jugoslavijo s katero se naj čimprej upostavijo zveze. —

Vojska na Kitajskem se nadaljuje. General Čang-kajšek vodja kantonske vojske je začel preganjati komuniste ki so hoteli te neredne razmere uporabiti za svoje nepoštenne cilje. Enako se je izjavil da tudi odneha v boju zoper Čangsolina če ta sprejme njegova načela za ureditev razmer na Kitajskem. Japonka je pa izjavila, da teh medsebojnih bojev ne bo več mirno gledala, pač pa bo posegla vmes.

Preganjanje kristjanov v Mehiki se nadaljuje. Vlada je dala izgnati tri nadškofe in pet škofov, ker hoče pač udariti pastirje, da bi se čreda razkropile. Pa se moti. Bog je močnejši od te vlade, ki se zastonj trudi zoper Boga in njegovo Cerkev. Mehika nam pač daje žalosten zgled, kam vodi liberalizem.

Kaj je novega?

Seznam župnij, v katerih se bodo letos vršile birmske slovesnosti: Sv. Marjeta niže Ptuja 8. maja. Polensak, Sv. Marjeta 9. maja, Sv. Lovrenc v Slov. goricah 10. maja, Sv. Andraž v Slov. goricah 11. maja, Sv. Urban pri Ptuj 12. maja, Sv. Marko niže

zunanjepolitičnem položaju, zlasti o našem sporu z Italijo. O delovanju SLS v mariborski oblastni skupščini je poročal njen član poslanec Jakob Rajh, kateremu je soglasno bila izrečena zaupnica. Soglasno je tudi bila sprejeta naslednja resolucija: »Volilci, zbrani na zboru zaupnikov SLS iz celega ljutomersko-gornjeradganskega okraja pri Sv. Križu pri Ljutomeru dne 24. aprila, izražajo poslanecem SLS, ki zastopajo slovensko ljudstvo v narodni skupščini v Beogradu, priznanje in zahvalo za smotreno in uspešno delovanje v vladi. Obžalujejo, da se je s spremembo vlade temu stvarnemu in koristnemu delovanju v blagor države in ljudstva, zlasti slovenskega naroda za sedaj napravil konec ter da je Slovenija v centralni vladi v Beogradu ostala brez zastopstva. Obsojajo neparlamentarno postopanje pri spremembi vlade o Veliki noči, ko se ni oziralo na pravice legitimnega ljudskega zastopstva na postavitev, odnosno na odpušitev vlade. Zahtevajo, da se s početkom izrednega zasedanja narodne skupščine ne čaka do 1. avgusta, marveč da se parlament naše države čimprej pozove na zasedanje.«

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu se vrši v nedeljo, dne 1. maja po rani službi božji v običajnem prostoru shod Slovenske ljudske stranke. Poroča gospod poslanec Bedjanič. Politični dogodki preteklih dni gotovo zanimajo vsakega, zato pridite vsi!

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju se je preselilo v nove prostore v hišo Ljudske posojilnice, Cankarjeva ulica 4. Istotam se odslej nahaja celjska podružnica uprave uredništva »Slovenca« ter javna knjižnica celjskega prosvetnega društva. Somsiljeniki iz Celja in celjskovranskega okraja, poslužujte se v obilnem številu te svoje ljudske pisarne!

Ptja 14. maja, Ptuj, Sv. Jurij 15. maja, Ptuj, Sv. Peter in Pavel 16. maja, Vurberg, Sv. Marija 17. maja, Hajdina, Sv. Martin 18. maja, Sv. Mihael nad Mozirjem 18. junija, Mozirje, Sv. Jurij 19. junija, Rečica, Sv. Kancijan 20. junija, Ljubno, Sv. Elizabeta 21. junija, Luče, Sv. Lovrenc 22. junija, Solčava, Sv. Marija 23. junija, Sv. Frančišek v Stražah 25. junija, Gornji Grad, Sv. Mohor in F. 26. junija, Novaštifta, Sv. Marija 27. junija, Bočna, Sv. Peter 28. junija, Sv. Martin ob Dreti 29. junija, Nazarje, Sv. Marija 30. junija, Sv. Rupert nad Laškim 9. julija, Sv. Martin nad Laškim 10. julija, Rimske toplice, Sv. M. 11. julija, Sv. Jedert nad Laškim 12. julija, Dol, Sv. Jakob 13. julija, Trbovlje, Sv. Martin 14. julija, Sirje, Sv. Marija 16. julija, Loka Sv. Helena 17. julija, Razborje, Sv. Janez K. 18. julija, Jurklošter, Sv. Mavr. 19. julija, Sv. Miklavž nad Laškim 20. julija, Sv. Lenart nad Laškim 21. julija, Sv. Jurij v Slov. goricah 4. septembra, Sv. Marija Snežna 5. septembra, Sv. Ana na Krembergu 6. septembra, Sv. Benedikt v Slov. goricah 7. septembra, Negova, Sv. Marija 8. septembra, Sv. Anton v Slov. goricah 10. septembra, Presveta Trojica v Slov. goricah 11. sept. Sv. Bollenk v Slov. goricah 12. septembra, Sv. Rupert v Slov. goricah 13. septembra in Sv. Lenart v Slov. goricah 14. sept. 1927. Maribor dne 5. in Celje dne 6. junija t. l.

Na potovanje v sveto deželo in v Egipt so ta četrtak odpotovali sledeči gospodje iz Jugoslavije: Narodni posl. dr. Hohnjec, kipar-umetnik Meštrovič, vseučiliški profesor prelat dr. Matija Slavič, zagrebški mestni župnik msgr. Rittig, Mirko Kapič, upravitelj škof. posestev v Zagrebu, kanonik Časl Franc iz Maribora, profesor Cestnik iz Celja, hotelir Mikolič iz Ljubljane, katehet Zmave Jožef iz Trbovelj, kaplan A. Zalar iz Vidma, Ivan Kos, veleposelnik iz Slov. Bistrice, 2 inozemca in prof. dr. Jehart, ki je vodja in prireditelj potovanja.

Duhovniške vesti. Za arhidijakona v Konjicah je imenovan sedanji provizor, gospod vikar Franc Tovornik. Dosedanji slovenski kaplan v Belgradu g. Martin Medved, je stopil v službo vojaškega kurata.

Smrt mladega duhovnika. V Kapeli pri Radencih je umrl pri svojih sorodnikih mladi kaplan g. Jože Domanjko. Pokojni je bil rojen 18. aprila 1901 v Ločah pri Konjicah. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru. Kot bogoslovec je odslužil svoje vojaški rok, nato pa je nadaljeval bogoslovne študije na ljubljanski univerzi. Lansko leto je bil posvečen in je nato kaplanoval v Sevnici ob Savi, kjer je zbolel. Po operaciji v mariborski bolnici je neprestano bolehal; zdravil se je nekaj časa na Golniku, zadnje mesecce pa je prebil pri sorodnikih v Kapeli, kjer ga je sredi najlepše dobe ugrabila smrt. Bil je krepke in vesele narave ter je kot duhovnik mnogo obetal. Pogreb se vrši v ponedeljek dopoldne ob 10. uri. N. v m. p.

Nedeljski izleti iz Maribora v Svečino. Ta krasna obmejna točka je bila Mariborčanom dosedaj sicer poznana, toda radi oddaljenosti in slabih prometnih zvez jo je le malokdo posecal. Sedaj pa je upeljal lastnik avtoomnibusa tudi nedeljske vožnje z avtomobilom nalašč za izletnike. Avtoomnibus vozi vsako nedeljo in praznik popoldne ob 14. uri izpred gostilne Spatzek ter se vrača nazaj iz Svečine ob 20. uri. Izletnikom je na razpolago gostilna Arh z prvovrstno kapljico in jedili.

Zanimiva razsodba stola sedmorice. Slovenski štajerski javnosti je še v živem spominu slučaj Markuzi, ki se je obravnaval lansko leto dvakrat pred poroto. Pri oeli zadevi je šlo za roparski umor, ki se je doigral pred 6 leti v Slov. goricah. Bil je umorjen nek neznan prekupec s sadjem in so našli truplo v benediškem gozdu. Na obtožni klopi so bili: Zakonec Ivan in Ana Markuzi, Ivanov brat Jožef Markuzi in posestnik Mihael Zemljčič od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Zaslisanih je bilo 48 prič in je druga porotna obravnava trajala tri dni in šele v nedeljo, 19. septembra je bila izrečena obsodba. Vsi obtoženci so tajili dejanje in v celo zadevo se tudi potom izpovedi prič ni moglo posvetiti z jasnostjo ter gotovostjo. Ta nezasnost je zelo otežkočala potek razprave in kljub trodnevni razpravljanju si niso mogli ustvariti porotniki popolnoma jasne slike. Stavljanih je bilo na porotnike več vprašanj in razsodba se je glasila: Ivan Markuzi je bil obsojen na smrt na vešalih njegov brat Jožef in Mihael Zemljčič na dosmrtno ječo in Ana Markuzi na tri leta težke ječe. Proti tej razsodbi je bil vložen priziv na stol sedmorice in v petek je prišla rešitev priziva iz Zagreba. Stol sedmorice je potrdil smrtno obsodbo glede Ivana Markuzija, obsodil pa tudi Jožefa Markuzija in Mihaela Zemljčiča na vešala, le obsodbo Ane Markuzi je potrdil. Od prevrata do danes je ravnokar beleženi slučaj prvi, ko je stol sedmorice, ki navadno spreminja smrtno kazen v dosmrtno ječo smrtno

Občinske volitve v laškem okraju so razpisane v občinah Laško, Sv. Lenart nad Laškim in Jurklošter na dan 26. junija 1927. Razpis volitev v občini Marija Gradec na dan 26. junija je veliki župan razveljavil, ker šele meseca oktobra preteče odbori funkcija doba.

O ribarstvu. Z dnem 1. aprila letos je na podlagi proračunskih pooblastil čl. 236 ribarski zakon veljaven na bivšem Kranjskem z dne 18. avgusta 1888 veljaven tudi v celi ljubljanski in mariborski oblasti.

Naša društva.

Okrožnica prosvetnim organizacijam in društvom. — Od raznih strani prihajajo poizvedbe, zakaj pri društvenih prireditvah finančna kontrola še vedno 20 odstotne takse zahteva, čeprav določa najnovejši dostavek k finančnemu zakonu, L 927-28- da prosvetna društva le 10 odstotkov od skupščine na vstopnice plačujejo. Da so društva na jasnem, sporočamo ugotovitev, da še mora ministrstvo za vse razne slučaje in prireditvene panoge izdelati pravilnik, ki bo vseboval vse podrobne zakonite določbe, in to obširno delo vzame več časa. Dokler torej ta pravilnik ne izide, ostane pri društvenih prireditvah še stari zakon v veljavi, da se plačuje 20 odstotna taksa ozir., da se za vsako posamezno prireditev prosi za umetniško oddeljenje ministrstva prosvete v Beogradu za 10 odstotno znižanje takse. Kdaj bode pravilnik novi zakon o taksah uveljavil, se bodo društva obvestilo. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Prvi nastop mariborskega pevskega okrožja. Dne 15. maja popoldne bodo nastopili razni zbori mariborskega pevskega okrožja v dvorani Götz v Mariboru. To bo prva prireditev te vrste v Mariboru. Najpreje bo vsak zbor zapel nekaj pesmi, potem pa vsi zbori skupaj. Sodelo-